

УДК 378.046

**Молчанова Алевтина Олександрівна,
кандидат педагогічних наук, старший науковий
співробітник науково-дослідної лабораторії проблем
педагогіки і психології післядипломної освіти
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»**

ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ КОНКУРЕНТОЗДАТНОГО ФАХІВЦЯ В УМОВАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ

Анотація. У статті розглянуто основні проблеми підготовки науково-педагогічних кадрів в умовах післядипломної освіти. Зазначено, що цей процес розглядається як інтегроване, складне, динамічне, оптимальне явище. Визначено шляхи його удосконалення на основі розвитку професійної майстерності сучасного педагога. Підкреслюється важливість використання інноваційних технологій у підготовці конкурентоздатних фахівців.

Ключові слова: модернізація освіти, ідеї гуманітарної парадигми підготовки науково-педагогічних кадрів, конкурентоспроможність суб'єктів післядипломної педагогічної освіти, педагогічні закони навчання і виховання, інноваційні технології, професійна майстерність фахівця.

Молчанова Алевтина Александровна

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПОДГОТОВКИ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОГО СПЕЦИАЛИСТА В УСЛОВИЯХ ПОСЛЕДИПЛОМНОГО ОБРАЗОВАНИЯ: КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ

Аннотация. В статье рассмотрены основные проблемы подготовки научно-педагогических кадров в условиях последипломного образования. Отмечено, что этот процесс рассматривается как интегрированное, сложное, динамичное, оптимальное явление. Определены пути его усовершенствования на основе развития профессионального мастерства современного педагога. Подчеркивается важность использования инновационных технологий в подготовке конкурентоспособных специалистов.

Ключевые слова: модернизация образования, идеи гуманитарной парадигмы подготовки научно-педагогических кадров, конкурентоспособность субъектов последипломного педагогического образования, педагогические законы обучения и воспитания, инновационные технологии, профессиональное мастерство специалиста.

Molchanova Alevtyna Aleksandrovna

PEDAGOGICAL ASPECTS OF COMPETITIVE PROFESSIONAL PREPARATION IN TERMS OF POSTGRADUATE EDUCATION: CONCEPTUAL BASES

Abstract. The main problems of scientific and pedagogical staff preparation in terms of postgraduate education are reviewed in the article. It is mentioned that this process is reviewed as integrated, difficult, dynamic phenomenon. Determined the ways of its

improvement based on modern teacher's professional skills development. Highlighted the importance of innovational technologies usage in competitive specialists' preparation.

Key words: *modernization of education, ideas of humanistic paradigm of scientific and pedagogical staff preparation, competitiveness of subjects of postgraduate education, pedagogical laws of studying and education, innovative technologies, professional skills of specialist*

Постановка проблеми

Перехід від індустріального суспільства до постіндустріального супроводжується радикальними змінами основних компонентів парадигм у сфері освіти: цінностей, мотивів, норм, цілей, форм, методів і засобів навчання, контролю й оцінок, позицій учасників навчального процесу. Нова епоха потребує значних змін в організації змісту і структурі навчальної діяльності педагогічних вищих навчальних закладів, що має забезпечуватися новим кадровим потенціалом.

У цих умовах система освіти, зокрема післядипломна педагогічна, має функціонувати як безпосередній пришвидшувач нових інновацій у навчально-виховному процесі різних навчальних закладів.

Післядипломна педагогічна освіта в Україні визначається як галузь освіти дорослих, яка забезпечує неперервне вдосконалення професійних знань, умінь та навичок педагогічних, науково-педагогічних та керівних кадрів освіти шляхом підвищення кваліфікації, перепідготовки, спеціалізації та стажування на основі новітніх технологій, досягнень науки і виробництва. Основними функціями цього процесу є компенсаційна, адаптувальна, розвивальна, які є важливим фактором розв'язання соціальних завдань щодо професійної відповідності тих, хто працює, цілям, завданням та інтересам держави, галузі, регіону, конкретного навчального закладу та особистості².

Педагог, підготовлений до роботи в умовах радикальних змін, повинен володіти рефлексивним педагогічним мисленням, що містить категоріальний апарат самоаналізу, самоекспертизи, самоконтролю, основ індивідуального стилю у майбутній авторській системі педагогічної дії, установок на саморозвиток, діалог, сприймання особистісного світу вихованця, презумпцію його права на індивідуальність і вибір сфери самореалізації.

Актуальність проблеми дослідження. Цілісність процесу післядипломної педагогічної освіти зумовлена спрямованістю її змісту на забезпечення орієнтації педагога в полісистемному просторі педагогічної реальності, що дає можливість обґрунтувати способи вирішення фундаментальної суперечності – між необхідністю забезпечення (соціального замовлення) достатнього інноваційного рівня розвитку педагогічних функцій викладача та сталими, традиційними формами підвищення кваліфікації. Подолання цієї суперечності зумовлюється такими причинами: потребою в педагогах (науково-педагогічних фахівцях) різного рівня освіти; запитам студентів, сенс яких полягає у можливості вибору термінів, рівня і профілів навчання; потребою в педагогах для різних навчальних закладів інноваційного типу; входженням педагогічної сфери України в міжнародний освітній простір³.

² Енциклопедія освіти / Академія педагогічних наук України; голов. ред. В. Г. Кремень. — К.: Юрінком Інтер, 2008. — 1040 с. — С. 682.

³ Концептуальні підходи до розвитку багаторівневої педагогічної освіти в Україні (проект) / уклад.: В. П. Андрущенко, І. А. Зязюн. — К., 2011. — 16 с. — С. 1–2.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

У країнах Європи серед учених, що досліджують питання розвитку післядипломної освіти, не існує єдиного підходу щодо визначення мети, завдань та суті підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Аналіз поняття «післядипломна педагогічна освіта» в контексті інтеграції двох тенденцій розвитку післядипломної педагогічної освіти (загальноєвропейської та національної) розглядається як багатоманітне й багатоаспектне явище, що має «вузьке» й «широке» трактування¹⁶.

Важливо відмітити, що у сучасній вищій освіті спостерігається тенденція до переходу від технократичної до культурної й гуманістичної концепції розвитку особистості спеціаліста. Освіта від разової поступово переходить до неперервної, від єдино уподібненої до гнучкої й варіативної.

Сфера післядипломної педагогічної освіти особливо гостро відчула ці тенденції та визначила необхідність відійти від сталих параметрів, серед яких: надання «згори» єдино однакових узагальнених цілей підготовки науково-педагогічних кадрів, байдужих до індивідуальності педагога; однорідність і стандартність педагогічних закладів, навчальних планів і програм, на противагу різноманітності, що відповідає потребам життя, економіки, соціального розвитку, ринку педагогічної праці; переваги авторитарних, монологічних форм і методів післядипломної підготовки.

Аналіз літератури (В. Андрущенко, О. Бондарчук, І. Зязюн, В. Луговий, О. Новиков, В. Олійник, М. Скрипник, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, Є. Чернишова та ін.) свідчить, що у світовому освітньому процесі фактично реалізуються і поширюються дослідницькі засоби підготовки педагогічних кадрів. Наявність таких засобів зумовлена утвердженням глобалізованого дослідницько-інноваційного типу людського прогресу. Саме характер сучасного людського розвитку зумовлює зростання потреби в найвищих дослідницьких кваліфікаціях⁶, з-поміж яких — післядипломна педагогічна підготовка викладачів вищих навчальних закладів.

Мета дослідження полягає у систематизації педагогічної складової підготовки конкурентоздатного фахівця в умовах післядипломної освіти. Вважаємо, що її реалізація можлива за умов використання інноваційних технологій в удосконаленні професійної майстерності науково-педагогічних кадрів.

Виклад основного матеріалу

Актуалізація післядипломної педагогічної підготовки обґрунтовується дослідницько-інформаційним типом прогресу. Саме прориви у пізнанні світоустрою і фундаментальних законів природи та створення на їх основі революційних технологій рухають людство вперед; прискорення зміни соціально-культурного світу, що спричиняє перехід від статичного, прогнозованого періоду існування людського покоління до динамічного, значною мірою непередбачуваного характеру розвитку; загострення конкурентної змагальності за лідерство, успіх на індивідуальному, інституційному, національному рівнях в умовах глобалізації. Головна конкуренція

¹⁶ Швидун В. М. Аналіз особливостей державного управління розвитком післядипломної педагогічної освіти країн Європи / В. М. Швидун // Державне управління та місцеве самоврядування. — 2013. — № 2(16). — С. 31–40.

⁶ Луговий В. І. Постдокторська підготовка як освітній засіб здобуття найвищих учених (академічних) кваліфікацій / В. І. Луговий, О. М. Слюсаренко, Ж. В. Таланова // Проблеми освіти: наук. зб. ; Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. — К., 2014. — Вип. 78, ч. 1. — С. 3–14.

відбувається на рівні найвищих кваліфікацій, серед яких — набуті в післядипломній педагогічній підготовці, що підтверджується необхідністю ґрунтовного безперервного навчання, послідовного здобуття складніших форм освітніх кваліфікацій в особистісному професійному зростанні.

Різноманітні форми післядипломної педагогічної освіти мають освітню сутність, ту чи іншу освітню формалізацію, через це повинні розглядатися як освітні засоби здобуття найвищої кваліфікації, що за складністю компетентнісного змісту має суттєво відрізнятись від традиційних компетентностей.

Зазначене дає можливість викладачу знати і розуміти, які процеси реально відбуваються у сфері його професійної діяльності, орієнтуватися на природодоцільний, дослідницько-інноваційний і глобалізований типи розвитку. Останнє особливо актуальне для наукових і науково-педагогічних працівників вищої школи, що формують нові покоління людей і мають бути, справді, випереджальними у своєму компетентісно-кваліфікаційному статусі стосовно тих, кого навчають. Двічі випереджальним має бути персонал педагогічних університетів, який готує тих, хто, зі свого боку, має компетентно та результативно навчати підростаючих учасників віддаленого майбутнього⁶.

Активний пошук нових технологій навчання та виховання, співзвучних із змінами, що виникають у житті суспільства, вимагає від викладача вміння переорієнтувати власну педагогічну діяльність на розвиток особистості студента, зокрема, формування в нього необхідних для життя та професійної діяльності компетентностей. Нині перед вищою школою постала дилема: або штампування функціонерів, або розвиток особистості. Від вибору в цій ситуації залежить місце і місія вищої освіти в суспільстві: у першому випадку вища освіта плестиметься позаду суспільства, у другому — забезпечуватиме його розвиток.

В основу концепції нашого дослідження покладено філософські ідеї гуманітарної парадигми: суб'єкт освітнього професійного вдосконалення — вільна і духовно розвинена людина, яка має потребу в особистісному зростанні, професійному розвитку та саморозвитку і самовдосконаленні після здобуття освіти. Її складові передбачають теоретико-методологічні (мету, завдання, принципи, підходи), процесуальні (педагогічні умови, компоненти, критерії та чинники) та технологічні (шляхи, форми і методи) основи^{3; 5; 9; 7}.

⁶ Луговий В. І. Постдокторська підготовка як освітній засіб здобуття найвищих учених (академічних) кваліфікацій / В. І. Луговий, О. М. Слюсаренко, Ж. В. Таланова // Проблеми освіти: наук. зб. ; Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. — К., 2014. — Вип. 78, ч. 1. — С. 3–14.

³ Концептуальні підходи до розвитку багаторівневої педагогічної освіти в Україні (проект) / уклад. : В. П. Андрущенко, І. А. Зязюн. — К., 2011. — 16 с.

⁵ Кремень В. Самоорганізований соціум: парадигма людиноцентризму / В. Кремень // Післядипломна освіта в Україні. — 2013. — № 2. — С. 3–6.

⁹ Олійник В. В. Тенденції розвитку післядипломної педагогічної освіти в умовах трансформації суспільства / В. В. Олійник // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. — 2013. — № 1. — С. 56–66.

⁷ Молчанова А. О. Педагогічні закономірності як складова підготовки майбутніх педагогів до виховної діяльності / А. О. Молчанова // Історико-педагогічні студії ; голов. ред. Н. М. Дем'яненко. — К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова. — 2014. — Вип. 8. — 297 с. — С. 202–206.

Навчальна технологія — науково обґрунтований засіб, що містить необхідні й достатні умови для розвитку та реалізації особистісного потенціалу викладача, свідомого залучення його до системи вироблених людством цінностей^{2; 11; 14}.

Предметом інтересу творчих педагогів і науковців останніх десятиріч стають педагогічні технології: *розвивального навчання*, що ґрунтуються на теоретичних ідеях і практичних напрацюваннях Л. Виготського, Л. Занкова, В. Давидова, Д. Ельконіна; *навчання як дослідження*, етапи розвитку якого пов'язані з історичним і практичним досвідом науковців П. Блонського, фізика-методиста Н. Медянцева, К. Ягодовського («Исследовательский метод в школьном обучении», 1929 г.), а також А. Алексюка, В. Бикова, І. Лернера, О. Савченко, М. Скаткіна, О. Пехоти; *проектні* (Д. Дьюї, В. Кілпатрик, Г. Ващенко, А. Макаренко, С. Русова, Л. Іванова, І. Єрмаков); *ігрові* (А. Макаренко, Д. Менджеричька, Б. Нікітін); *формування творчої особистості* (В. Паламарчук, С. Рудоківська, С. Сисоєва); *педагогіка співпраці* (Ш. Амонашвілі, Є. Ільїн, С. Лисенкова, В. Шаталов); *нові інформаційні технології* (В. Беспалько, В. Євдокимов, А. Нісімчук, О. Падалка, І. Прокопенко, Г. Селевко); *модульне навчання та рейтинговий контроль* (Л. Артемова, В. Биков, І. Дичківська, Б. Ліхачов, П. Москаленко).

Використання педагогічних технологій пов'язане з урахуванням педагогічних законів і закономірностей. У працях Ю. Бабанського, В. Беспалько, Б. Гершунського, О. Данилова, В. Загв'язінського, В. Краєвського, І. Лернера, М. Махмутова, І. Підласого, П. Підкасистого, М. Скаткіна, В. Сластеніна, С. Смірнова, А. Хуторського виділено такі загальні закони навчання й виховання, які дістали визнання науково-педагогічної громадськості.

Це закони: соціальної обумовленості цілей, змісту, форм і методів навчання; взаємозв'язку творчої самореалізації студентів та освітнього середовища; розвивального і виховного впливу навчання на них; взаємозв'язку навчання, виховання і розвитку; обумовленості результатів навчання характером діяльності і спілкування; цілісності і єдності педагогічного процесу; взаємозв'язку і єдності теорії і практики в навчанні; взаємозв'язку і взаємообумовленості індивідуальної, групової і колективної навчальної діяльності; розвитку; збереження свого «Я»; впливу навчання на розвиток особистості^{1; 2; 4; 5; 8; 9; 10 13}.

² Енциклопедія освіти / Академія педагогічних наук України; голов. ред. В. Г. Кремень. — К.: Юрінком Інтер, 2008. — 1040 с.

¹¹ Пономарьова Г. Ф. Нові педагогічні технології: навч.-метод. посіб. / Г. Ф. Пономарьова, О. О. Бабакіна, С. Б. Беляєв. — Х., 2013. — 282 с.

¹⁴ Сучасні педагогічні технології у професійній підготовці вчителів: навч. посіб. / за ред. О. І. Шапран. — Переяслав-Хмельницький: КСВ, 2012. — 280 с.

¹ Гончаренко С. У. Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення / С. У. Гончаренко. — Рівне: Волинські береги, 2012. — 192 с.

⁴ Концепція освіти дорослих в Україні / Л. Б. Лук'янова. — Ніжин: ПП Лисенко М. М., 2011. — 24 с.

⁵ Кремень В. Самоорганізований соціум: парадигма людиноцентризму / В. Кремень // Післядипломна освіта в Україні. — 2013. — № 2. — С. 3–6.

⁸ Новиков А. М. Методология учебной деятельности / А. М. Новиков. — М.: Эгвес, 2005. — 176 с.

⁹ Олійник В. В. Тенденції розвитку післядипломної педагогічної освіти в умовах трансформації суспільства / В. В. Олійник // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. — 2013. — № 1. — С. 56–66.

¹⁰ Освітні реформи: місія, дійсність, рефлексія: монографія / за ред.: В. Кременя, Т. Левовицького, В. Огнев'юка, С. Сисоєвої. — К.: Едельвейс, 2013. — 460 с.

¹³ Судаков К. В. Функциональные системы / К. В. Судаков. — М.: Изд-во Рос. акад. мед. наук, 2011. — 319 с.

Внесок вітчизняної педагогіки у цей процес представлено науковими працями таких учених, як: І. Бех, С. Гончаренко, Н. Дем'яненко, М. Євтух, І. Зязюн, Г. Костюк, В. Кремень, В. Луговий, С. Максименко, Н. Ничкало, В. Олійник, Е. Помиткін, В. Рибалка, О. Савченко, Л. Сергеева, С. Сисоєва, Є. Чернишова, які обґрунтовували та забезпечували появу і впровадження нових тенденцій та інноваційних технологій в освітньому середовищі.

Доцільно підкреслити, що система всієї післядипломної освіти є високоінтелектуальним сектором, в якому інтелектуальний капітал має пріоритетне значення напрямів стратегічного розвитку навчальних закладів. Водночас інтелектуальний капітал цих навчальних закладів впливає на освітню політику держави, окремих соціальних груп (структур, організацій) тощо.

На думку Є. Чернишової, здатність навчальних закладів системи післядипломної педагогічної освіти до накопичення й ефективного використання інтелектуального капіталу як підґрунтя формування інтелектуального потенціалу визначає розвиток цих закладів на основі переходу до вищого технологічного укладу. Ефективне використання інтелектуального капіталу визначає можливості сталого розвитку та конкурентоспроможність науково-педагогічних працівників на освітньому ринку праці¹⁵.

Ефективне використання інтелектуальних ресурсів навчальних закладів залежить від творчої складової професійної діяльності науково-педагогічних працівників, а також від креативності способів та методів накопичення інтелектуального капіталу.

Творчість, як складова професійної діяльності, найбільш адекватно відображає зміст інноваційної діяльності науково-педагогічних працівників навчальних закладів післядипломної педагогічної освіти.

Отже, підготовку конкурентоздатних науково-педагогічних кадрів в умовах глобалізаційних процесів ми визначаємо як інтегроване, складне, динамічне, оптимальне явище, що ґрунтується на гуманістичній парадигмі, особистісно-творчому, аксіологічному, акмеологічному, технологічному підходах і має забезпечити їм високу професійну кваліфікацію на стратегічному, поетапному та оперативному рівнях.

Результати дослідження, за нашою концепцією, мають ґрунтуватися на методологічному, теоретичному та практичному рівнях.

Методологічний концепт відображає філософські положення теорії систем; закони і категорії наукового пізнання; наукові засади сучасної філософії, психології, педагогіки, соціології, культурології, положення щодо взаємозв'язку освіти із соціально-громадськими підсистемами; принципи науковості, історизму, взаємозв'язку теорії і практики, що забезпечує теоретичне, емпіричне й експериментальне вивчення предметів та явищ у процесі професійної підготовки науково-педагогічних кадрів в умовах післядипломної педагогічної освіти.

Принципи, висвітлені в методологічному концепті, у процесі дослідження мають доповнюватися загальнопедагогічними принципами: демократизації, гуманізації,

¹⁵ Чернишова Є. Концептуальні засади формування інтелектуального капіталу навчальних закладів післядипломної педагогічної освіти / Є. Чернишова // Післядипломна освіта в Україні. — 2013. — № 2. — С. 34–40.

культуровідповідності, цілісності, технологізації, національної спрямованості, єдності освітньої, розвивальної та виховної функцій навчання.

Тому важливим для нашого дослідження є висновок М. Скрипник про те, що принципи формування змісту підготовки науково-педагогічних працівників абстрагуються з практики освітнього процесу. Їх значущість полягає, передусім, у тому, що вони відповідають природі дослідження підготовки кадрів вищої кваліфікації та закономірностям історичного розвитку цієї підготовки. Як узагальнення певних педагогічних положень, принципи є уже формою елементів науково-педагогічного знання, виконуючи методологічно-евристичну функцію¹².

Теоретичний концепт. Ми виходимо з положення, що теорія має три основні функції: пояснювальну, прогностичну та нормативну. Вони дають змогу виявляти суперечності, аналізувати інноваційні явища, передбачати, як має розвиватися система підготовки науково-педагогічних конкурентоздатних кадрів у системі післядипломної освіти в умовах глобалізаційних змін. Теоретичний концепт у нашому дослідженні визначає систему вихідних положень класифікацій педагогічних технологій, дефініцій, поняттєво-термінологічного апарату проблеми.

Практичний концепт передбачає доцільність розробки та використання інноваційних технологій підготовки науково-педагогічних працівників на основі взаємозв'язків культурологічного, компетентнісного й технологічного підходів, що відобразатиметься у змісті та структурі комплексу методик діагностики показників і рівнів розвитку конкурентоздатності фахівця, програмі навчального модуля та методичному посібнику.

Наведене вище дає підстави визначити основні підходи у проведенні дослідження: системний, діяльнісний, аксіологічний, акмеологічний, диференційований, інтегративний, синергетичний, особистісно орієнтований, тезаурусний та компетентнісний.

Виходячи з теоретико-методологічних основ дослідження, технологічну складову педагогічних аспектів підготовки конкурентоздатного фахівця в умовах післядипломної педагогічної освіти доцільно визначити як: *шляхи* (систему засобів): цілемотиваційний, змістовий, операційний, інтеграційний; *форми* (комплекс організаційних форм): індивідуальні, групові (мікрогрупи), колективні; *методи* (як технологічний компонент), що містять різні технології модернізації системи післядипломної педагогічної освіти і становлять зміст програми навчального модуля та комплекс методик діагностики показників і рівнів розвитку конкурентоздатності фахівця.

Висновки

Актуальність запропонованої теми зумовлена: необхідністю пошуку інноваційних засобів удосконалення і розвитку післядипломної педагогічної освіти в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів, інтернаціоналізації освіти, науки і культури; зростанням вимог до конкурентоздатної професійної майстерності викладачів нової генерації, які виховуватимуть нові покоління громадян України.

Підготовка конкурентоздатних науково-педагогічних кадрів розглядається нами як інтегроване, складне, динамічне, оптимальне явище, що ґрунтується на

¹² Скрипник М. Закономірності та принципи формування змісту підготовки науково-педагогічних працівників у системі післядипломної освіти / М. Скрипник // Післядипломна освіта в Україні. — 2013. — № 2. — С. 97.

гуманістичній парадигмі і потребує визначення напрямів дослідження на методологічному, теоретичному та практичному рівнях.

Модернізація цього процесу передбачає врахування особливостей педагогічних законів навчання і виховання під час підготовки конкурентоспроможних суб'єктів післядипломної педагогічної освіти. Зазначено, що професійна майстерність сучасного фахівця є одним з напрямів його соціалізації, особистісного та професійного розвитку.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі

З огляду на психолого-педагогічну характеристику студентського контингенту, професійно компетентна діяльність викладачів вищих навчальних закладів передбачає створення умов для конструктивної взаємодії і порозуміння з усіма учасниками педагогічного процесу; надання молоді можливостей вибору поведінкових альтернатив; забезпечення розвитку їхнього творчого потенціалу, ініціативності, відповідальності та особистісного самоствердження; сприяння успішній соціалізації молодого покоління. Ефективна реалізація цих умов залежить від ціннісних пріоритетів особистості педагога, його інтелектуальних і професійних можливостей, усвідомленого володіння навчально-виховними технологіями, що становить напрями подальшого дослідження.

Список використаних джерел

1. Гончаренко С. У. Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення / С. У. Гончаренко. — Рівне : Волинські обереги. 2012. — 192 с.
2. Енциклопедія освіти / Академія педагогічних наук України; голов. ред. В. Г. Кремень. — К. : Юрінком Інтер, 2008. — 1040 с.
3. Концептуальні підходи до розвитку багаторівневої педагогічної освіти в Україні (проект) / уклад. : В. П. Андрущенко, І. А. Зязюн. — К., 2011. — 16 с.
4. Концепція освіти дорослих в Україні / Л. Б. Лук'янова. — Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2011. — 24 с.
5. Кремень В. Самоорганізований соціум: парадигма людиноцентризму / В. Кремень // Післядипломна освіта в Україні. — 2013. — № 2. — С. 3–6.
6. Луговий В. І. Постдокторська підготовка як освітній засіб здобуття найвищих учених (академічних) кваліфікацій / В. І. Луговий, О. М. Слюсаренко, Ж. В. Таланова // Проблеми освіти: наук. зб. ; Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. — К., 2014. — Вип. 78, ч. 1. — С. 3–14.
7. Молчанова А. О. Педагогічні закономірності як складова підготовки майбутніх педагогів до виховної діяльності / А. О. Молчанова // Історико-педагогічні студії; голов. ред. Н. М. Дем'яненко. — К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова. — 2014. — Вип. 8. — 297 с. — С. 202–206.
8. Новиков А. М. Методология учебной деятельности / А. М. Новиков. — М. : Эгвес, 2005. — 176 с.
9. Олійник В. В. Тенденції розвитку післядипломної педагогічної освіти в умовах трансформації суспільства / В. В. Олійник // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. — 2013. — № 1. — С. 56–66.

10. Освітні реформи: місія, дійсність, рефлексія: монографія / за ред. : В. Кременя, Т. Левовицького, В. Огнев'юка, С. Сисоєвої. — К. : Едельвейс, 2013. — 460 с.
11. Пономарьова Г. Ф. Нові педагогічні технології: навч.-метод. посіб. / Г. Ф. Пономарьова, О. О. Бабакіна, С. Б. Беляєв. — Х., 2013. — 282 с.
12. Скрипник М. Закономірності та принципи формування змісту підготовки науково-педагогічних працівників у системі післядипломної освіти / М. Скрипник // Післядипломна освіта в Україні. — 2013. — № 2. — С. 97.
13. Судаков К. В. Функциональные системы / К. В. Судаков. — М. : Изд-во Рос. акад. мед наук, 2011. — 319 с.
14. Сучасні педагогічні технології у професійній підготовці вчителів: навч. посіб. / за ред. О. І. Шапран. — Переяслав-Хмельницький: КСВ, 2012. — 280 с.
15. Чернишова Є. Концептуальні засади формування інтелектуального капіталу навчальних закладів післядипломної педагогічної освіти / Є. Чернишова // Післядипломна освіта в Україні. — 2013. — № 2. — С. 34–40.
16. Швидун В. М. Аналіз особливостей державного управління розвитком післядипломної педагогічної освіти країн Європи / В. М. Швидун // Державне управління та місцеве самоврядування. — 2013. — № 2(16). — С. 31–40.

Molchanova Alevtyna Aleksandrovna

**PEDAGOGICAL ASPECTS OF COMPETITIVE PROFESSIONAL
PREPARATION IN TERMS OF POSTGRADUATE EDUCATION:
CONCEPTUAL BASES**

Actuality of the researched topic is confirmed by changes of socio-cultural world, research and informational type of modern progress, necessarily of lifelong learning and searching of innovative technologies of improvement and development of postgraduate education.

Preparation of competitive scientific and pedagogical staff is considered as integrated, difficult, dynamic, optimal phenomenon, which is based on humanistic paradigm and need determining the direction of research on methodological, theoretical and practical levels.

Modernization of this process requires consideration of features of pedagogical laws of studying and education during preparation of competitive postgraduate education subjects.

Was mentioned, that professional qualification of modern specialist is one of directions of his socialization, personal and professional development.

Was reviewed the pedagogical laws of studying and education, which are basis of content improvement of postgraduate education.

Attention is paid to innovative technologies of scientific and pedagogical staff preparation.

Further research is associated with value priorities or teacher's personal priorities, his intellectual and professional abilities